

آزمون‌های مبحثی و جامع + پاسخ‌های تشریحی

موج آزمون ادبیات اختصاصی انسانے علوم و فنون ادبی

علیرضا عبدالمحمدی

انتشارات
نگو

تقدیم به آبادان عزیز

هرکه خواند فاعلاتن فاعلن کی تواند راند از دانش سخن (ملک‌الشعرا)

تا حالا فکر کردی با اینکه مولوی میگه «مفتعلن مفتعلن مفتعلن کُشت مرا» ولی خودش بیشتر از شصت هزار بیت سروده؟! ممکنه بگی خب الان چه ربطی داشت به این کتاب؟! منظورم اینه که مفتعلن و اینا و کلاً عروض کسی رو نمی‌کُشه، آنقدر هم سخت نیست که اولش به نظر می‌رسه. خُب این از عروض! حالا قافیه و آرایه و تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی و قرابت که دیگه قطعاً کُشنده نیستن. فقط کافیه یه برنامه منظم بذاری بری توی دلشون و تمام!

خُب بریم سراغ کتاب خودمون!

ده تا آزمون اول که موضوعیه؛ از یازده تا سی و چهار کَلّی - ترکیبیه و بعدشم کنکورهای داخل و خارج اختصاصی انسانی!

چند تا توصیه می‌کنم نه نگوا!

توصیه یکم ← حتماً آزمون‌ها رو براساس وقت و زمانی که اول هر آزمون گذاشتم بزن!

توصیه دوم ← هدف این کتاب، آزمون گرفتن و درصد نیست، یادگیریه و یادگیریه و یادگیری!

پس پاسخ تشریحی که خیلی تو این کتاب اهمیت داره رو حسایی دریاب!

توصیه سوم ← می‌دونی که یه قسمت عمده سؤالات کنکور اختصاصی انسانی (یعنی معمولاً ۹

سؤال) از تاریخ ادبیات و سبک‌شناسیه! توی این کتاب پوشش خیلی خیلی زیادی

برای این قسمت وجود داره! پس یه برنامه کوچیک کنارش بذار برای خوندن کتاب

درسی و با این آزمون‌ها تثبیتش کن! خیلی حیفه! از این قسمت تو کنکور نگذریا!

توصیه چهارم ← معمولاً ۷ سؤال آرایه ادبی توی کنکور داری که راهش همونه که برای آرایه

عمومی کار می‌کنی، فقط چنتا آرایه و نکته جدیدم بهش اضافه شده! حتماً

تک‌آرایه‌ها رو بلد باش و تکنیک‌های تست کَلّی رو هم یاد بگیر و برو جلو!

توصیه پنجم ← قلب تپنده ادبیات اختصاصی و علوم و فنون، قافیه و عروضه که جمعاً ۹ تا تست

داره! قافیه رو که حتماً باید رو هوا تستاشو درست بزنی و برای عروض هم در

این کتاب کار اساسی شده و از هر نکته‌ای که بشه سؤال طرح کرد، نمونه سؤال

داریم. راستی یه کار باحال توی این کتاب، کیوآرکدهایی هست که کنار سؤالات

عروض گذاشتیم و کمی با عروض سماعی هم در این کتاب آشنا می‌شی.

توصیه ششم ← بخواهی یا نخواهی معمولاً ۵ تا سؤال قرابت معنایی در ادبیات اختصاصی کنکور می‌آید. راهش افزایش درک ادبیه که با دست و پنجه نرم کردن با تست‌ها و مفاهیم حاصل می‌شه!

یک‌کم از خصوصیات منحصر به فرد این کتاب بگم:
الف) این کتاب عموماً برای دوره جمع‌بندی و مروره اما برای طول سال هم می‌تونی در مسیر کنکور ازش استفاده کنی.

ب) ابتکار خیلی مهم و آموزشی این کتاب وجود «کمک فکری» برای تعدادی سؤاله! اول سعی کن تست رو بدون کمک فکری بزنی، اما اگه مشکل داشتی، تست رو رها نکن و از کمک فکری استفاده کن. برای یادگیری و آموزش روش جدید و مؤثره!

ج) با زدن تست‌ها علاوه بر یادگیری، مشکلات هم معلوم میشه، سریع رجوع کن به منابع و اونا رو رفع کن.

و اما تشکر و سپاس از:

مجموعه‌الگو که شانزده سال از بهترین دورانم رو باهاش گذروندم و برای این کتاب سپاس ویژه از خانم‌ها سکینه مختار، عاطفه ربیعی، مهرناز قجری، مریم احمدی، زهرا فیض و آقابان سامان شاهین‌پور، محسن شعبان شمیرانی و ...

قافیه اندیشم و دلدار من گویدم مندیش جز دیدار من

علیرضا عبدالمحمّدی

فهرست

- آزمون ۱: عروض ۲
- آزمون ۲: عروض ۱۰
- آزمون ۳: عروض ۱۷
- آزمون ۴: قافیه ۲۵
- آزمون ۵: قافیه ۳۱
- آزمون ۶: آرایه‌های ادبی ۳۸
- آزمون ۷: آرایه‌های ادبی ۴۶
- آزمون ۸: آرایه‌های ادبی ۵۴
- آزمون ۹: سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات ۶۱
- آزمون ۱۰: سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات ۶۸
- آزمون ۱۱: کلی - ترکیبی ۷۴
- آزمون ۱۲: کلی - ترکیبی ۸۱
- آزمون ۱۳: کلی - ترکیبی ۸۸
- آزمون ۱۴: کلی - ترکیبی ۹۶
- آزمون ۱۵: کلی - ترکیبی ۱۰۳
- آزمون ۱۶: کلی - ترکیبی ۱۱۰
- آزمون ۱۷: کلی - ترکیبی ۱۱۷
- آزمون ۱۸: کلی - ترکیبی ۱۲۵
- آزمون ۱۹: کلی - ترکیبی ۱۳۲
- آزمون ۲۰: کلی - ترکیبی ۱۳۹
- آزمون ۲۱: کلی - ترکیبی ۱۴۶
-

فهرست

- آزمون ۲۲: کلی - ترکیبی ۱۵۳
- آزمون ۲۳: کلی - ترکیبی ۱۶۰
- آزمون ۲۴: کلی - ترکیبی ۱۶۷
- آزمون ۲۵: کلی - ترکیبی ۱۷۴
- آزمون ۲۶: کلی - ترکیبی ۱۸۱
- آزمون ۲۷: کلی - ترکیبی ۱۸۸
- آزمون ۲۸: کلی - ترکیبی ۱۹۵
- آزمون ۲۹: کلی - ترکیبی ۲۰۳
- آزمون ۳۰: کلی - ترکیبی ۲۱۰
- آزمون ۳۱: کلی - ترکیبی ۲۱۷
- آزمون ۳۲: کلی - ترکیبی ۲۲۴
- آزمون ۳۳: کلی - ترکیبی ۲۳۱
- آزمون ۳۴: کلی - ترکیبی ۲۳۸
- آزمون ۳۵: سراسری انسانی ۹۸ ۲۴۵
- آزمون ۳۶: سراسری انسانی خارج ۹۸ ۲۵۱
- آزمون ۳۷: سراسری انسانی ۹۹ ۲۵۸
- آزمون ۳۸: سراسری انسانی خارج ۹۹ ۲۶۴
- آزمون ۳۹: سراسری انسانی ۱۴۰۰ ۲۷۰
- آزمون ۴۰: سراسری انسانی خارج ۱۴۰۰ ۲۷۷
- پاسخ‌های تشریحی ۲۸۴
- پاسخ‌نامهٔ کلیدی ۴۹۶

موضوع: عروض

۲

آزمون

زمان پیشنهادی: ۳۵' درصد مطلوب: ۵۰٪
صفحهٔ پاسخ: ۲۹۲ تا ۳۰۲

شعر نیمایی زیر در چه بحری سروده شده است؟

«صدای باد هر دم دل‌گزا تر / در صدای باد بانگ او رهاتر / از میان آب‌های دور و نزدیک

/ باز در گوش این نداها / آی آدم‌ها»

عروض سماعی

- (۱) هزج
- (۲) متقارب
- (۳) رمل
- (۴) رجز

در بیت زیر از کدام اختیار وزنی استفاده نشده است؟

«یار با ماست چه حاجت که زیادت طلبیم دولت صحبت آن مونس جان ما را بس»

عروض سماعی

- (۱) بلند بودن هجای پایان مصراع
- (۲) قلب
- (۳) آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن
- (۴) ابدال

بیت زیر در چه بحری سروده شده است؟

«به پایان آمد این دفتر، حکایت همچنان باقی به صد دفتر نشاید گفت حسب الحال مشتاقی»

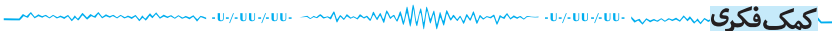
عروض سماعی

- (۱) هزج مثنی محذوف
- (۲) هزج مسدس سالم
- (۳) هزج مسدس محذوف
- (۴) هزج مثنی سالم

همهٔ گزینه‌ها دربارهٔ شعر نیمایی صحیح است به جز

- (۱) شعر نیمایی وزن عروضی دارد.
- (۲) مصراع‌ها کوتاه و بلند هستند.
- (۳) تعداد هجاهای هر مصراع برابر است.
- (۴) قافیه و ردیف دارد.

کمک فکری

هر مصراع شعر نیمایی رو مثل مصراع‌های شعرهای قدیمی و به همان شیوه و قوانین تقطیع کن! فقط

ممکنه مصراع‌ها هم اندازه نباشن!

۵ رکن اصلی وزن شعر نیمایی زیر کدام است؟

«تو را من چشم در راهم، شباهنگام / که می گیرند در شاخ تلاجن، سایه‌ها رنگ سیاهی / وز

آن دل خستگانت راست، اندوهی فراهم / تو را من چشم در راهم ...»

- (۱) فاعلاتن
(۲) مستفعلن
(۳) مفاعیلن
(۴) فعلاتن

۶ برعکس کدام اختیار هم صحیح است؟

- (۱) آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن
(۲) ابدال
(۳) قلب
(۴) بلند بودن هجای پایان مصراع

۷ در کدام رکن بیت زیر تغییر کمیت مصوت صورت گرفته است؟

«هُسُ دار که گر وسوسهٔ عقل کنی گوش آدم صفت از روضهٔ رضوان به درآیی»

- (۱) یکم
(۲) دوم
(۳) سوم
(۴) چهارم

۸ وزن بیت زیر کدام است؟

«می خواه و گل افشان کن از دهر چه می جویی این گفتم سحرگه گل، بلبل تو چه می گویی»

- (۱) مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن
(۲) مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن
(۳) مفعول مفاعیلن فعولن
(۴) گزینه‌های (۱) و (۲)

۹ وزن بیت زیر کدام است؟

«الفبای درد از لبم می‌تراود نه شبنم که خون از شبنم می‌تراود»

- (۱) متقارب مثنی سالم
(۲) هزج مثنی سالم
(۳) متقارب مثنی محذوف
(۴) هزج مسدس محذوف

کمک فکری

۷ در خوانش بیت و تقطیع هجایی حواست به حذف همزه باشه! (صفت از - درآیی)

موضوع: قافیه

 ۵
آزمون

 زمان پیشنهادی: ۲۶'
 درصد مطلوب: ۶۵٪
 صفحه پاسخ: ۳۱۸ تا ۳۲۳

۱ در بیت: «عطا کن جذبه شوق بلندی / که نه دامی به ره ماند نه بندی» ساختار حروف اصلی و الحاقی قافیه چگونه است؟

- ۱) مصوت کوتاه + صامت + صامت + حروف الحاقی
- ۲) مصوت بلند بدون حروف الحاقی
- ۳) مصوت کوتاه + صامت + حروف الحاقی
- ۴) مصوت کوتاه + صامت + صامت بدون حروف الحاقی

۲ حروف اصلی و الحاقی قافیه‌های موجود در شعر زیر چیست؟

«از تهی سرشار / جویبار لحظه‌ها جاری است / چون سبوی تشنه کاندر خواب بیند آب و اندر آب بیند سنگ / دوستان و دشمنان را می‌شناسم من / زندگی را دوست می‌دارم / مرگ را دشمن / وای اما با که باید گفت این؟ من دوستی دارم / که به دشمن باید از او التجا بردن / جویبار لحظه‌ها جاری ...»

- ۱) مصوت بلند + صامت
- ۲) مصوت بلند + صامت + مصوت بلند
- ۳) مصوت کوتاه + صامت + صامت
- ۴) مصوت کوتاه + صامت

۳ قافیه کدام بیت غلط است؟

- ۱) دو عیدست ما را ز روی دو معنی
 - ۲) زلفت هزار دل به یکی تار مو بیست
 - ۳) هر بنای کهنه که آبادان کنند
 - ۴) ما آموده‌ایم در این شهر بخت خویش
- هم از روی دین و هم از روی دنیی
 راه هزار چاره‌گر از چار سو بیست
 نه که اول کهنه را ویران کنند؟
 بیرون کشید باید از این ورطه رخت خویش

۴ حروف اصلی قافیه بیت زیر چیست؟

«زبان بریده به کنجی نشسته صُمُّ بُکم به از کسی که نباشد زبانش اندر حُکم»

- ۱) م =
- ۲) ے = ک
- ۳) ے = کم
- ۴) ے = ک

کمک فکری

۲ برای پیدا کردن قافیه در شعر نو، باید نگاهی به آخر (و اگر ردیف داشتیم قبل از آن) همهٔ مصراع‌ها بندازی چون جای قافیه‌ها در شعر نو از قبل معلوم نیست!

۳ کلمات قافیه اگه آخرشون «ی» باشد، الحاقی محسوب می‌شه‌ها!

۵

حروف اصلی قافیه در کدام بیت به صورت «مصوت بلند + صامت + صامت» است؟

- ۱) چه گفت آن خداوند تنزیل و وحی خداوند امر و خداوند نهی
- ۲) به حقش که گردیده بر تیغ و کارد نهی، حق شکرش نخواهی گزارد
- ۳) بمرد آخر و نیکنامی ببرد زهی زندگانی که نامش نمرد
- ۴) همان مرحله است این بیابان دور که گم شد درو لشکر سلم و تور

۶

حروف اصلی و الحاقی بیت زیر چگونه است؟

- «خرما نتوان خورد از این خار که کشتیم دیبا نتوان کردن از این پشم که رشتیم»
- ۱) م + ص + ص + م + ص
- ۲) م + ص + م + ص
- ۳) ص + ص + م + ص
- ۴) م + ص + ص + م + ص

۷

قافیه کدام بیت ایراد دارد؟

- ۱) دانی که چنگ و عود چه تقریر می کنند پنهان کنید باده که تعزیر می کنند
- ۲) یار جسمانی بود رویش چو مرگ صحبتش شوم است باید کرد ترک
- ۳) واعظان کاین جلوه در محراب و منبر می کنند چون به خلوت می روند، آن کار دیگر می کنند
- ۴) بود آیا که در میکدها بگشایند؟ گره از کار فرو بسته ما بگشایند

۸

در کدام گزینه تعداد حروف اصلی قافیه با بقیه متفاوت است؟

- ۱) آن که داند تو را به وحدت ذات نیست محتاج حجّت و اثبات
- ۲) عشق تو برده از جهان آرام دل کوه از تو خون و لعلش نام
- ۳) تابناک از تو روی دلداران خوابناک از تو بخت بیداران
- ۴) شد موسم سبزه و تماشا برخیز و بیا به سوی صحرا

۹

در کدام بیت قسمتی از قافیه در کلمه ردیف قرار گرفته است؟

- ۱) غلام نرگس مست تو تاجدارانند خراب باده لعل تو هوشیارانند
- ۲) ای صبا نکهتی از خاک ره یار بیار بیر اندوه دل و مزده دلدار بیار
- ۳) دارم از زلف سیاهش گله چندان که می پرس که چنان ز او شده ام بی سر و سامان که می پرس
- ۴) علمی که حقیقتی است در سینه بود در سینه بود هر آنچه درسی نبود

کمک فکری

۶

شناسه های مشترک فعل، الحاقی حساب میشه!

۷

هر جا «ها» دیدی نری یگی الحاقیه! الحاقی باید در دو واژه قافیه مشترک باشه!

موضوع: آرایه‌های ادبی

آزمون ۷

زمان پیشنهادی: ۳۲' درصد مطلوب: ۵۰٪
صفحه پاسخ: ۳۲۸ تا ۳۳۱

در همه ابیات آرایه ادبی تضمین دیده می‌شود به جز بیت گزینه
.....

- ۱) حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی / من از آن روز که در بند توام، آزادم
- ۲) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم / کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی
- ۳) بهر این فرمود رحمان ای پسر / کلّ یوم هو فی شأن ای پسر
- ۴) نه خدا توانمش خواند نه بشر توانمش گفت / متحیرم چه نامم شه مُلک لافتی را

آرایه‌های «تشبیه، استعاره مصرحه، استعاره مکنّیه و کنایه» در کدام بیت یافت می‌شود؟

- ۱) الهی شعله شوقم فزون ساز / مرا آتش کن و در عالم انداز
- ۲) الهی ذّره‌ای آگاهی‌ام بخش / رهم بنما و بر گمراهی‌ام بخش
- ۳) ز دانش گوهر پاکم برافروز / چراغ چشم ادراکم برافروز
- ۴) خرد را چاشنی‌بخش از کلام / زبان را چرب و شیرین کن به کام

آرایه‌های ارائه شده در کدام گزینه کاملاً درست نیست؟

- ۱) می‌شناسمت / چشم‌های تو میزبان آفتاب صبح سبز باغ‌هاست / می‌شناسمت (اغراق - واج‌آرایی)
- ۲) به تنها یکی گور بریان کنی / هوا را به شمشیر گریان کنی (اغراق - استعاره)
- ۳) اگر سَنّت اوست نوآوری / نگاهی هم از نو به سَنّت کنیم (پارادوکس - ایهام)
- ۴) روی خوبت آیتی از لطف بر ما کشف کرد / زان زمان جز لطف و خوبی نیست در تفسیر ما (ایهام - تناسب)

کمی فکری

۱) در گزینه (۳) که تضمین معلومه: «کلّ یوم هو فی شأن» آیه قرآنه!

۲) با تشبیه شروع کن؛ حواست هم به اضافه‌های تشبیهی باشه!

۳) باید با پارادوکس شروع کنی.

از میان ابیات زیر چند بیت اسلوب معادله ندارد؟

- الف) پشت گوژ آمد فلک در آفرینش تا کند
هر زمان پیشت زمین بوس از برای افتخار
- ب) آزاده را جفای فلک بیش می‌رسد
اوّل بلا به عاقبت‌اندیش می‌رسد
- ج) قطع زنجیر ز مجنون تو نتوان کردن
موج جزو بدن آب روان می‌باشد
- د) تنور لاله چنان بر فروخت باد بهار
که غنچه غرق عرق گشت و گل به جوش آمد
- هـ) ملامت از دل سعدی فرو نشوید عشق
سیاهی از حبشی چون رود که خود رنگ است
- ۱) یک ۲) سه ۳) دو ۴) صفر

سروده‌های زیر جمعاً چند حس‌آمیزی دارند؟

- الف) سپهبد پرسنده را گفت نرم
سخن‌های شیرین به آوای نرم
- ب) افسوس موها، نگاه‌ها به عبث
عطر لغات شاعر را تاریک می‌کنند
- ج) از این شعر تر شیرین ز شاهنشاه عجب دارم
که سر تا پای حافظ را چرا در زر نمی‌گیرد
- ۱) هفت ۲) شش ۳) پنج ۴) چهار

در چند بیت از ابیات زیر استعاره می‌یابید؟

- الف) دهقان سالخورده چه خوش گفت با پسر
کای نور چشم من به جز از کشته ندروی
- ب) تا تو را جای شد ای سرو روان در دل من
هیچ کس می‌نپسندم که به جای تو بود
- ج) با کاروان حله برفتم ز سیستان
با حله تنیده ز دل بافته ز جان
- د) بشکن دل بی‌نوی ما را ای عشق
این ساز شکسته‌اش خوش‌آهنگ‌تر است
- هـ) کس چو حافظ نگشاد از رخ اندیشه نقاب
تا سر زلف سخن را به قلم شانه زدند
- و) ای گل تازه که بویی ز وفا نیست تو را
خبر از سرزنش خار جفا نیست تو را
- ۱) سه ۲) چهار ۳) شش ۴) پنج

در کدام گزینه همه ترکیب‌ها «اضافه تشبیهی» است؟

- ۱) گوشه کلاه - روی ماه - روی تعظیم - قبه عرش
- ۲) آبروی بندگان - جمال عشق - اوج بلاغت - تقصیر خویش
- ۳) دروگر زمان - عصا تاک - شهد فایق - موسم ربیع
- ۴) بنات نبات - بحر مکاشفت - مهد زمین - تیر مژگان

کمک فکری

۴) وقتی بر سر مصراع دوم «که» داریم احتمال داشتن اسلوب همیشه ۱٪ است.

۶) منادای غیر انسان و خدا، مثل ای عشق، تشخیص و استعاره مکنیه است.

۷) اصلاً «شهد فایق» ترکیب اضافه است؟ / خدایی «تقصیر خویش» چطوری می‌خواد اضافه تشبیهی باشه!

موضوع: سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات

 ۱
آزمون

درصد مطلوب: ۷۵٪

زمان پیشنهادی: ۲۰'

صفحه پاسخ: ۳۳۸ تا ۳۴۰

 ۱ سرودهٔ زیر مربوط به کدامیک از شاعران عصر بیداری است؟

«از ملک ادب حکم‌گزاران همه رفتند / شو بار سفر بند که یاران همه رفتند
 آن گرد شتابنده که در دامن صحراست / گوید چه نشینی که سواران همه رفتند
 داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو / کز باغ جهان لاله‌عذاران همه رفتند
 افسوس که افسانه‌سرایان همه خفتند / اندوه که اندوه‌گساران همه رفتند»

- (۱) عارف قزوینی
 (۲) فرخی یزدی
 (۳) ملک‌الشعرای بهار
 (۴) ادیب‌الممالک فراهانی

 ۲ موضوع کتاب لمعات چیست و قالب آن کدام است؟

- (۱) سیر و سلوک عارفانه - نظم
 (۲) مباحث عرفانی - نثر
 (۳) سیر و سلوک عارفانه - نثر آمیخته به نظم
 (۴) عشق - نظم

 ۳ همهٔ گزینه‌ها دربارهٔ شعر و نثر قرن هفتم درست است، به‌جز:

(۱) شعر، نرم و دلنشین و برخوردار از معانی عمیق انسانی و آسمانی شد و اکثر شاعران از حاکمان روی پرتافتند.

- (۲) غزل قالب اصلی این دوره است و قصیده و مثنوی اهمیت خود را از دست داد.
 (۳) نثر به دو جریان گرایش پیدا کرد: ساده‌نویسی و پیچیده‌نویسی
 (۴) آثاری همچون طبقات ناصری و مرصادالعباد از نمونه‌های ساده‌نویسی نثر این دوره است.

 ۴ کدام گزینه برای پر کردن جاهای خالی مناسب نیست؟

«کتاب المعجم فی معاییر اشعار العجم، از نخستین و مهم‌ترین آثار در،
 و به شمار می‌رود.»

- (۱) بیان (۲) قافیه (۳) علم عروض (۴) نقد شعر

۵ «او نه تنها در ادبیات تعلیمی سخن‌گوی ضمیر خودآگاه ایرانی است، در سرودن غزل‌های عاشقانه نیز سرآمد شاعران و نویسندگان فارسی زبان است. وی در بیشتر قالب‌های ادبی طبع‌آزمایی کرده و شاهکارهای ماندگاری در ادب فارسی به یادگار گذاشته است»:

- (۱) مولوی (۲) سعدی (۳) حافظ (۴) نظامی

 کمک‌فکری

 ۱ سراینده، قزوینی و یزدی نبوده

 ۳ آگه مثنوی اهمیت خودش رو در قرن هفتم از دست داد، پس مثنوی مولوی چیه قضیه‌اش؟

 ۴ بیان و بدیع فرقیون چیه؟

موضوع: کلی - ترکیبی

زمان پیشنهادی: ۳۰' درصد مطلوب: ۷۵٪

صفحه پاسخ: ۳۶۰ تا ۳۶۵

۱۵
آزمون

۱ مصراع‌های زیر سروده کیست و از چه کسی «تضمین» شده است؟
«مه من نقاب بگشا ز جمال کبریایی که بتان فرو گذارند اساس خودنمایی
شه انتظام از حد، چه شود ز در درآیی؟ ز دو دیده خون فشانم ز غمت شب جدایی
چه کنم که هست این‌ها گل باغ آشنایی»

۱) فخرالدین عراقی - سعدی
۲) هاتف اصفهانی - فخرالدین عراقی
۳) جانب تبریزی - سنایی
۴) محتشم کاشانی - خاقانی

۲ همه گزیننه‌ها از نظر تاریخ ادبیات دوره بیداری و مشروطه صحیح است، مگر گزیننه
۱) زبان نمایشنامه‌های میرزا آقا تبریزی مانند نثر داستانی قبل از مشروطه ساده و روان نبود.
۲) فن ترجمه از عوامل مؤثر در رشد آگاهی و تحول اندیشه ایرانیان در سال‌های قبل از مشروطه بود.

۳) ترجمه آثار اروپایی در ایران با تأسیس چاپ‌خانه در زمان فتحعلی‌شاه آغاز شد.
۴) تنها اثر قابل توجه تحقیقات ادبی و تاریخی، «تاریخ بیداری ایرانیان» تألیف ناظم‌الاسلام کرمانی است که موضوع آن تاریخ مشروطه است.

۳ مؤلف چند اثر درست معرفی نشده است؟
(گنجینه نشاط: میرزا عبدالوهاب نشاط) (تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران: ملک‌الشعراى بهار)
(خداوندنامه: صبای کاشانی) (گلشن صبا: صبای کاشانی) (شمس و طغرا: محمدباقر میرزا خسروی)
(نمایشنامه ایده‌آل: فرخی یزدی) (داستان باستان: میرزا یوسف خان اعتصامی) (امثال و حکم: دهخدا)
تاریخ بیداری ایرانیان: ناظم‌الاسلام کرمانی

۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۴ همه گزیننه‌ها درباره شهریار صحیح است به‌جز گزیننه
۱) از بزرگ‌ترین قطعه سرایان معاصر است که علاوه بر شعر فارسی، به ترکی آذری هم شعر می‌سرود.
۲) در منظومه حیدر بابایه سلام با شیفتگی تمام از اصالت فرهنگی و زیبایی‌های روستای زادگاهش یاد می‌کند.

۳) در غزل، از غزل‌سرایان نامی ایران به‌ویژه حافظ تأثیر پذیرفته است.
۴) به بزرگان دین ارادت خاص داشت و چند شعر ارزنده با این مضمون از او به جا مانده است.

کمک فکری

۳ داستان باستان که برای میرزا حسن خان بدیعه! / تاریخ بیداری ایرانیان هم که در سؤال قبلی بوده. 😊

۴ قطعه یا غزل؟ مسئله این است!

۵

همه گزینه‌ها به‌جز از مهم‌ترین ویژگی‌های شعر «افسانه» نیماست.

- (۱) سیر آزاد تختل
 (۲) نگاه نو و نگرش عاطفی به واقعیات ملموس
 (۳) نزدیکی به ادبیات نمایشی
 (۴) واژگان عامیانه و همه‌کس فهم

۶

شعر زیر در چه قالبی سروده شده است و سراینده آن کیست؟

- «آن کیست که تقریر کند حال گدا را در حضرت شاهی؟
 کز غلغل بلبل چه خبر باد صبا را جز ناله و آهی؟»
 (۱) مستط - امیری فیروزکوهی
 (۲) مستزاد - ابن حسام هروی
 (۳) چهارپاره - فریدون توللی
 (۴) مستزاد - حزین لاهیجی

۷

همه گزینه‌ها از مضامین نثر دوره انقلاب اسلامی هستند به‌جز

- (۱) دعوت به اخلاقیات - بی‌توجهی به مادیات
 (۲) مبارزه با بی‌عدالتی اجتماعی - دفاع از وطن
 (۳) فرهنگ ایثار - عشق و عرفان
 (۴) استقبال از شهادت - استکبارستیزی

۸

عبارات زیر درباره کیست؟

- «از پیشتاناز شعر مذهبی قبل از انقلاب است. پس از انقلاب نیز به آرمان‌ها و اهداف مذهبی و انقلابی وفادار مانده است. اشعار سپید او نیز قابل توجه‌اند. از جمله آثار شعری او می‌توان به «برآشفتن گیسوی تاک» اشاره کرد.»
 (۱) حمید سبزواری (۲) موسوی گرمارودی (۳) نصرالله مردانی (۴) حسین منزوی

۹

«خلاق‌المعانی ثانی» لقب کیست؟

- (۱) بیدل دهلوی
 (۲) کلیم کاشانی
 (۳) وحشی بافقی
 (۴) صائب تبریزی

۱۰

در کدام بیت، آرایه تشبیه و استعاره هر دو موجود است؟

- (۱) هرگز من نقش تو از لوح دل و جان نرود هرگز از یاد من آن سرو خرامان نرود
 (۲) از دماغ من سرگشته خیال دهندت به جفای فلک و غصه دوران نرود
 (۳) در ازل بست دلم با سر زلفت پیوندت تا ابد سر نکشد وز سر پیمان نرود
 (۴) آنچنان مهر توام در دل و جان گرفت که اگر سر برود، از دل و از جان نرود

کیک فکری

۶ از کوتاه و بلندی مصراع‌ها که دو تا گزینه راحت می‌پره!

۹ بیدل که نبود.

۱۰ دنبال به اضافه تشبیهی برو!

زمان پیشنهادی: ۳۰' | درصد مطلوب: ۷۵٪
صفحه پاسخ: ۳۸۳ تا ۳۸۶

موضوع: کلی - ترکیبی

۲۰ آزمون

۱ عبارت زیر معرفت کیست؟

«احیاکننده نثر فارسی است. عبارات کوتاه او گاه موزون و مسجع‌اند. متن زیر از اوست: مخدوم مهربان من، از آن زمان که رشته مرادوت حضوری گسسته و شیشه شکیبایی از سنگ تفرقه و دوری شکسته، اکنون مدت دو سال افزون است که نه از آن طرف بریدی و سلامی و نه از این جانب قاصدی و پیامی ...»

- (۱) علامه علی‌اکبر دهخدا
(۲) میرزا حبیب خراسانی
(۳) قائم مقام فراهانی
(۴) میرزا حسن خان بدیع

۲ انتساب کدام بیت به شاعران ناصحیح است؟

- (۱) من نگویم که مرا از قفس آزاد کنید / قسم برده به باغی و دلم شاد کنید (ملک الشعرا)
(۲) جنگ ننگ است در شریعت من / جز پی پاس دین و حفظ وطن (ادیب‌الممالک)
(۳) غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم / خوش حمایت می‌کنی از شرع قرآن ای قلم (عارف قزوینی)
(۴) گر این چنین به خاک وطن شب سحر کنم / خاک وطن چو رفت، چه خاکی به سر کنم؟ (میرزاده عشقی)

۳ همه موارد از ویژگی‌های ادبی شعر سبک خراسانی است مگر

- (۱) استفاده از آرایه‌های ادبی، طبیعی و در حد اعتدال است.
(۲) قالب عمده شعر این دوره، قصیده است و قالب غزل از اواخر این دوره رشد می‌کند.
(۳) قافیه و ردیف، بسیار ساده است.
(۴) در توصیف پدیده‌ها بیشتر از تشبیه ذهنی بهره گرفته می‌شود نه تشبیه حسی.

۴ همه عبارات از لحاظ تاریخ ادبیات درست است، به جز:

- (۱) نخستین آثار نظم زبان فارسی بعد از اسلام، ابتدا در سیستان و سپس در خراسان بزرگ پدید آمد.
(۲) سبک خراسانی بر حسب زمان، به سه سبک فرعی سامانی، غزنوی و سلجوقی تقسیم می‌شود.
(۳) سبک دوره غزنوی را سبک «بینابین» باید نامید چرا که ویژگی‌های سبک عراقی در آن به چشم می‌خورد.
(۴) رودکی، فردوسی و ناصر خسرو از شعرای معروف سبک خراسانی هستند.

تشبیهات سبک خراسانی چچوری بود؟

صاحب چند اثر درست معرفی شده است؟

(مجالس سبعة: مولانا) (عشاق نامه: فخرالدین عراقی) (مرصادالعباد من المبدأ الی المعاد: نجم الدین رازی) (جامع التواریخ: حمدالله مستوفی) (المعجم فی معاییر اشعار العجم: شمس قیس رازی) (صد پند: عبید زاکانی) (جمشید و خورشید: سلمان ساوجی) (نفحات الانس: جامی)

۱) هفت (۲) شش (۳) پنج (۴) چهار

همه گزینه‌ها به جز از ویژگی‌های شعر مهدی اخوان ثالث است.

۱) به کارگیری ترکیبات زیبا و خوش آهنگ (۲) به کارگیری کاربردهای نحوی سبک عراقی

۳) بیان روایی و داستانی (۴) حماسی بودن زبان و کهن‌گرایی

چند مورد از موارد زیر مربوط به سطح فکری شعر دوره انقلاب اسلامی است؟

الف) تلفیق حماسه و عرفان

ب) روی آوردن به مفاهیم عینی و غیرانتزاعی

ج) به کار بردن تمثیل و نماد با الهام از فرهنگ اسلامی

د) واژگان متناسب با شهادت، ایثار و وطن‌دوستی

ه) باستان‌گرایی و علاقه فراوان به استفاده از واژه‌های کهن

۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

عبارت زیر معرف چه کسی است؟

«در رشته ادبیات نمایشی تحصیل کرد، به طور جدی کار نوشتن را در قالب‌های مختلف

ادبی ادامه داد. چند نمایش نامه هم چاپ کرد. در داستان‌نویسی، ادبیات کودک و نوجوان و

قطعه ادبی نیز آثاری دارد. «کشتی پهلوگرفته» از تجربه‌های داستانی اوست.»

۱) سیدمهدی شجاعی (۲) علی مؤذنی (۳) محمدرضا سرشار (۴) احمد دهقان

«خیال‌بندی و نازک‌اندیشی و به کار بردن مضمون‌های بدیع و شگفت‌آور» از ویژگی‌های

کدام سبک است؟

۱) بازگشت (۲) خراسانی (۳) عراقی (۴) هندی

در کدام بیت، همه آرایه‌های «تشبیه، کنایه، حس آمیزی، تناقض، مراعات نظیر و جناس» به

کار رفته است؟

۱) گر کسی ماه ندیده‌ست که خندید آن است و هر کسی سرو ندیده‌ست که رفته‌ست این است

۲) خار مهرش چو برآورد سر از پای کسی رویش از خون جگر چون رخ گل رنگین است

۳) دید خورشید رخس وز سر انصاف به ماه گفت من سایه او بودم و خورشید این است

۴) نکنم رو تُوُرش ار تیز شود کز لب او سخن تلخ چو جان در دل من شیرین است

کمک فکری

۵ تاریخ‌گزیده از حمدالله مستوفی یا جامع التواریخ؟

۷ مورد (ج) که برای سطح ادبیه!

۱۰ با حس آمیزی و تناقض شروع کن!

۱۱ چنانچه بخواهیم ابیات زیر را به لحاظ دارا بودن یکی از آرایه‌های «حسن تعلیل، ایهام تناسب، لَف و نشر، تضمین» مرتب نماییم، کدام ترتیب، درست است؟

- الف) بیاض غمزه روز و سواد طره شب ز روی و موی نمود آن نگار شیرین لب
ب) چشمت به غمزه خانه مردم خراب کرد مخموریات مباد که خوش مست می‌روی
ج) بسم الله الرحمن الرحيم هست کلید در گنج حکیم
د) پیش دهننت پسته ز تنگی زده لاف زآن است که هر کس دهنش پاره کند

- ۱) ب - د - الف - ج
۲) ب - د - ج - الف
۳) د - ب - ج - الف
۴) د - ب - الف - ج

۱۲ در کدام گزینه، به ترتیب، وجه شبه‌های موجود در بیت زیر، «تماماً» درست آمده است؟
«تورا که موی میان، هم وجود و هم عدم است دوزلف، افعی ضحاک و چهره، جام جم است»

- ۱) سیاهی، پیچیدگی، روشنی
۲) باریکی، پیچیدگی، روشنی
۳) بلندی، پیچیدگی، شگفت‌انگیزی
۴) سیاهی، انبوه بودن، شگفت‌انگیزی

۱۳ در همه گزینه‌ها به جز گزینه آرایه تشخیص موجود است.

- ۱) اگر غم لشکر انگیزد که خون عاشقان ریزد من و ساقی بر او تازیم و بنیادش براندازیم
۲) حسن عروس طبع مرا جلوه آرزوست آئینه‌ای ندارم از آن آه می‌کشم
۳) دل بیمار، شد ار دست، رفیقان مددی تا طبیبش به سرآریم و دوایی بکنیم
۴) ما بر آریم شبی دست و دعایی بکنیم غم هجران تو را چاره ز جایی بکنیم

۱۴ در کدام بیت آرایه ایهام به کار رفته است؟

- ۱) پی لقمه چون سگ تملق مکن به فتراک دونان تعلق مکن
۲) تواضع کن آن را که دانشور است به دانش ز تو قدر او برتر است
۳) دم صبحگاهان چو گردان سپهر بر آفاق مگشای جز چشم مهر
۴) ز نادان که اسراردارن سخن نباشد بگردان عنان سخن

کمک فکری

۱۱ با تضمین شروع کن بعد برو حسن تعلیل!

۱۲ این تستو عملاً باید با قرابت معنایی و مفهوم حل کنی.

۱۴ دنبالش توی این کلمات باش: دونان - قدر - دم - گردان - مهر - عنان

۱۵ آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

«هر چند چو گل گوش فکندیم در این باغ حرفی که برد راه به جایی نشنیدیم»
فکری کمک

- ۱) تشبیه - مجاز - کنایه - استعاره
- ۲) تشبیه - تشخیص - جناس - حس آمیزی
- ۳) استعاره - مراعات نظیر - تشخیص - ایهام
- ۴) مجاز - ایهام - حس آمیزی - مراعات نظیر

۱۶ در بیت «از لعل تو گر یابم انگشتری زهار / صد مُلک سلیمانم در زیر نگین باشد»، کدام آرایه دیده نمی‌شود؟

- ۱) تضمین ۲) استعاره ۳) تلمیح ۴) کنایه

۱۷ حروف اصلی قافیه و قاعده قافیه بیت زیر چیست؟

«بیا تا حال یکدیگر بدانیم مراد هم بجوییم ار توانیم»
۱) - قاعدهٔ ۱ ۲) - یم - قاعدهٔ ۲ ۳) - ان - قاعدهٔ ۲ ۴) - ر - قاعدهٔ ۲

۱۸ قافیه در کدام بیت نادرست است؟

- ۱) گوی شو، می‌گرد بر پهلوی صدق غلط‌غلطان در خم چوگان عشق
- ۲) هر یکی خواهان دگر را همچو خویش از پی تکمیل فعل و کار خویش
- ۳) کافران هم‌جنس شیطان آمده جانشان شاگرد شیطانان شده
- ۴) بگذر ای مؤمن که نورت می‌کشد آتشم را چون که دامن می‌کشد

عروض سمعی

۱۹ ارکان اصلی شعر زیر از شفیعی کدکنی کدام است؟

«میان مشرق و مغرب ندای محتضریست / که گاه می‌گوید / من از ستارهٔ دنباله‌دار می‌ترسم / که از کرانهٔ مشرق طلوع خواهد کرد»
فکری کمک

- ۱) مفاعِلن - فعلاَتن ۲) فاعلاَتن - فعلاَتن ۳) مستفعِلن - فاعلاَتن ۴) فعلاَتن - فعِلن

۲۰ بیت زیر از وحشی بافقی در چه بحری سروده شده است؟

«به سوزی ده کلامم را روایی کز آن گرمی کند آتش گدایی»

عروض سمعی

- ۱) هزج مثنیّه محذوف
- ۲) هزج مسدّس محذوف
- ۳) هزج مسدّس سالم
- ۴) رجز مسدّس محذوف

کیک فکری

۱۵ با حس آمیزی شروع کن!

۱۹ شعر نیماییه، هر مصراع که با اسلش (/) جدا شده را به طور معمول و با قواعد عروضی تقطیع کن!

عبارات زیر دربارهٔ کیست؟

۱

«او توانست با شعرهای ساده و عامیانه‌اش در میان مردم جایگاه مناسبی پیدا کند. شعرهای او به زبان ساده و طنزآمیز در راه مبارزه با استبداد و عشق به وطن در روزنامه چاپ می‌شد که در بیداری مردم بسیار مؤثر بود. از نمونه‌های اشعار انتقادی او شعر «ای قلم» است.»

- (۱) سید اشرف‌الدین گیلانی
(۲) محمدتقی بهار
(۳) عارف قزوینی
(۴) فرّخی یزدی

همهٔ گزینه‌ها به‌جز دربارهٔ تاریخ ادبیات قرن دهم صحیح است.

۲

(۱) یکی از جریان‌های شعری این دوره، شعر لطیف و فصیحی است که به‌طور طبیعی و به شیوهٔ کسانی مثل حافظ و سعدی در جریان بود و بابا فغانی شیرازی از نمایندگان آن است.
(۲) از جریان‌های دیگر شعر این دوره مکتب وقوع است که حاصل تقلید شاعران این دوره است که در نهایت هم به موفقیت رسید.

(۳) در این دوره از یک سو به دلیل کم‌توجهی و بی‌مهری شاهان صفوی نسبت به شاعران و از سوی دیگر شاعران نوازی و ادب‌گرایی سلاطین هند، شاعران به دربارهای هند روی آوردند.
(۴) هم‌زمان با رشد ادبیات در هند، اصفهان نیز که پایتخت و محل اجتماع شعرا و فضلا بود، از دیدگاه ادبی توسعه یافت.

همهٔ گزینه‌ها از لحاظ تاریخ ادبیات صحیح است به‌جز گزینهٔ

۳

(۱) آثار بر جای ماندهٔ زبان فارسی باستان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است که به خط میخی نوشته شده است.

(۲) موبدان کتاب اوستا را برای اجرای مراسم دینی از حفظ می‌خواندند تا سرانجام در دورهٔ ساسانی، آن را به نگارش درآوردند.

(۳) اشعار بسیاری به زبان پهلوی در دست است اما متأسفانه دچار تحریف‌های بسیاری شده‌اند.

(۴) آثار ادبی پهلوی به سبب اهمیتی که سنت شفاهی در ایران پیش از اسلام داشته، غالباً به کتابت درنیامده بود.

نویسندهٔ نخستین رمان تاریخی در دورهٔ معاصر کیست؟

۴

- (۱) محمدباقر میرزا خسروی
(۲) مشفق کاظمی
(۳) بزرگ علوی
(۴) حسن مقدم

موضوع: کلی - ترکیبی

۳۰

آزمون

درصد مطلوب: ۷۵٪

زمان پیشنهادی: ۳۰'

صفحه پاسخ: ۴۳۰ تا ۴۳۳

۱ کدام گزینه درباره نثر کتاب «المعجم فی معاییر اشعار العجم» صحیح است؟

(۱) نثر کتاب مصنوع و متکلف است.

(۲) نثر کتاب ساده و عالمانه است.

(۳) در مقدمه مصنوع و در اصل کتاب ساده و عالمانه است.

(۴) نثر کتاب گاهی ساده و گاهی مستجع و دارای موازنه است.

۲ همه گزینه‌ها درباره نثر موزون صحیح است مگر گزینه

(۱) در سده‌های پنجم و ششم این نوع نثر رایج شد.

(۲) ویژگی اصلی نثر موزون به کار بردن قواعد عروضی شعر در نثر بود.

(۳) نثر موزون یا آهنگین با بهره‌گیری از جمله‌های کوتاه، خود را به شعر نزدیک می‌کند.

(۴) خواجه عبدالله انصاری این شیوه نثر را به کمال رساند و آثار او سرآمد همه نثرهای موزون

فارسی است.

۳ کدام موارد، از ویژگی‌های «زبانی» سبک خراسانی است؟

الف) کهنه و مهجور بودن بخشی از لغات در مقایسه با دوره‌های بعد

ب) کمبودن لغات عربی و لغات بیگانه در مقایسه با دوره‌های بعد

ج) اشعار پندآموز و اندرزگونه این دوره ساده است و جنبه عملی و دستوری دارد.

د) بیشتر روح حماسه بر ادبیات این دوره حاکم است.

(۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) ج - د (۴) د - الف

۴ در مقایسه ویژگی‌های فکری سبک خراسانی و سبک عراقی کدام مورد نادرست است؟

(۱) سبک خراسانی: شادی‌گرایی - سبک عراقی: غم‌گرایی

(۲) سبک خراسانی: رواج روحیه پهلوانی و حماسی - سبک عراقی: رواج روحیه عرفانی و اخلاقی

(۳) سبک خراسانی: ذهن‌گرایی یا توجه به دنیای درون - سبک عراقی: واقع‌گرایی یا توجه

به دنیای بیرون

(۴) سبک خراسانی: بازتاب اندک علوم در شعر - سبک عراقی: بازتاب بیشتر علوم در شعر

کلی فکری

۲ نثر موزون چیزیه تو مایه‌های نثر مستجع!

۳ گفته زبانی، خب دوتاش که فکریه!

موضوع: سراسری انسانی خارج ۹۸

۳۶
آزمون

زمان پیشنهادی: ۳۰'
درصد مطلوب: ۶۵٪
صفحه پاسخ: ۴۶۰ تا ۴۶۵

۱ همه موارد از رخداد‌های عمده برای زبان فارسی در سده سوم تا میانه سده پنجم است:

به جز:

- ۱) گرایش شاهان در جلب عالمان و ادیبان به دربار
- ۲) در آمیختن زبان فارسی با مفردات و ترکیبات زبان عربی
- ۳) آمیختگی با واژه‌ها، نام‌ها و لقب‌های غیر رایج در عصر غزنوی و سلجوقی
- ۴) گسترش فارسی دری و آمیزش آن با کلمات و لغات نواحی مرکزی و غربی ایران

۲ «تاریخ الزسل و الملوک» نوشته کیست و ترجمه فارسی آن چه نام دارد؟

- ۱) ابوعلی بلعمی، تاریخ بلعمی
 - ۲) محمد بن جریر طبری، تاریخ طبری
 - ۳) محمد بن جریر طبری، تاریخ بلعمی
 - ۴) عده‌ای از علمای ماوراءالنهر، ترجمه تفسیر طبری
- کدام عبارت از ویژگی‌های شعر سبک هندی در قلمرو زبانی است؟

- ۱) کم شدن واژه‌های اصیل فارسی و جایگزین شدن لغات عربی
- ۲) ورود واژگان مربوط به مذاهب مختلف در شعر و ادب
- ۳) بازگردانی و بازنویسی آثار شعری از مصنوع به ساده
- ۴) تسلط قالب غزل به جای انواع قالب‌های شعری

۴ کدام عبارات، از نظر تاریخ ادبیات درست است؟

- الف) کلیم کاشانی از شاعران بزرگ قرن دهم به خلاق المعانی ثانی شهرت یافت.
 - ب) بهزاد در دوره شاه عباس و رضا عباسی در دوره شاه اسماعیل از مفاخر هنرند.
 - ج) مکتب وقوع در قرن دهم نتیجه چاره‌اندیشی شاعران برای رهایی از تقلید بود.
 - د) در سبک هندی بازسازی اندرزها و تمثیل‌های کهن به شیوه نو در شعر رواج یافت.
- ۱) ب - ج ۲) ج - د ۳) الف - ب ۴) الف - د

۵ موضوع آثار زیر، به ترتیب در کدام گزینه تماماً درست است؟

«عین‌الحیات، جامع عباسی، عالم آرای صفوی، هفت اقلیم»

- ۱) عرفان، تاریخ، جغرافیا
- ۲) تاریخ، فقه، عرفان، زندگی‌نامه
- ۳) زندگی‌نامه، فقه، تاریخ، جغرافیا
- ۴) عرفان، فقه، تاریخ، زندگی‌نامه

موضوع: سراسری انسانی ۱۴۰۰

۳۹
آزمون

درصد مطلوب: ۶۰٪

زمان پیشنهادی: ۳۰'

صفحه پاسخ: ۴۷۹ تا ۴۸۷

۱ کدام موارد، از ویژگی‌های «فکری» سبک خراسانی محسوب می‌شود؟

- (الف) حاکم بودن روح حماسه بر ادبیات این دوره
 (ب) واقع‌گرا بودن شعر، محسوس و عینی بودن آن و سادگی توصیفات
 (ج) بهره گرفتن از تشبیهات حسی در توصیف پدیده‌ها
 (د) رشد قالب غزل در اواخر این دوره
- (۱) الف - ب (۲) الف - د (۳) ب - د (۴) ب - ج

۲ متن زیر برگزیده‌ای از کدام اثر ادبی است و مربوط به کدام دوره است؟

«پس عبدالمطلب گفت که ایها الملک، من خداوند اُشترم نه خداوند خانه و مر این خانه را خداوندی هست و او خود خانه خود را نگاه دارد.»

- (۱) قابوس‌نامه - دوره غزنوی (۲) کشف‌المحجوب - دوره غزنوی
 (۳) کیمیای سعادت - دوره سلجوقی (۴) ترجمه تفسیر طبری - دوره سامانی
- ۳ پدیدآورندگان «مکاتیب - صدپند - نفحات الانس - عشاق‌نامه» به ترتیب خالق آثار نیز هستند.

- (۱) مجالس سبعة - رساله دلگشا - بهارستان - لمعات
 (۲) فیه‌ما فیه - تاریخ‌گزیده - تحفة الاحرار - جامع التواریخ
 (۳) مثنوی معنوی - اخلاق الاشراف - تذکرة الاولیا - تاریخ جهانگشا
 (۴) دیوان شمس - موش و گربه - مرصاد العباد - جمشید و خورشید

۴ از دیدگاه تاریخ ادبیات همه موارد کاملاً درست است، به جز:

- (۱) بازماندگان تیمور کم و بیش از فرهنگ ایرانی تأثیر پذیرفتند و ادبیات رونقی تازه گرفت و تاریخ‌نویسی نیز ادامه یافت.
 (۲) جامی در کتاب نفحات الانس خود به شیوه تحفة الاحرار نظامی به بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان پرداخته است.
 (۳) بایسنقر میرزا هنرمند و هنردوست بود و در زمان او هنرمندان قرآن کریم و شاهنامه فردوسی را به خط خوش نگاهاشتند.
 (۴) پس از مرگ تیمور، شاهرخ با علاقه‌ای که به هنر و فرهنگ اسلامی پیدا کرده بود، از هنرمندان خوش‌نویس، نقاش و شاعر حمایت نمود.

پاسخ آزمون ۲۰

درس یکم علوم و فنون ادبی ۳

۳ ۱

درس یکم علوم و فنون ادبی ۳

۳ ۲

بیت گزینه (۳) از سید اشرف‌الدین گیلانی (نسیم شمال) است.

درس هفتم علوم و فنون ادبی ۱

۴ ۳

در شعر سبک خراسانی، در توصیف پدیده‌ها بیشتر از تشبیه حسی بهره گرفته می‌شود.

درس هفتم علوم و فنون ادبی ۱

۳ ۴

سبک دوره سلجوقی (نه غزنوی!) را سبک بینابین باید نامید!

درس یکم علوم و فنون ادبی ۲

۱ ۵

جامع‌التواریخ از خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی است. (تاریخ گزیده اثر حمدالله مستوفی است.)

درس هفتم علوم و فنون ادبی ۳

۲ ۶

به کارگیری برخی از کاربردهای نحوی سبک خراسانی (نه عراقی!) از ویژگی‌های شعر اخوان ثالث است.

درس دهم علوم و فنون ادبی ۳

۱ ۷

مورد (الف) مربوط به سطح فکری شعر دوره انقلاب اسلامی است.

بررسی سایر موارد: مورد (ب): روی آوردن به مفاهیم انتزاعی در شعر دوره انقلاب آشکار است. (نه عینی و

غیر انتزاعی) مورد (ج): مربوط به سطح ادبی. موارد (د) و (ه): مربوط به سطح زبانی

درس هفتم علوم و فنون ادبی ۳

۱ ۸

درس یکم علوم و فنون ادبی ۳

۴ ۹

۴ ۱۰

تشبیه: سخن تلخ چو جان/ کنایه: رو ترش نکردن (اخم نکردن)/ حس‌آمیزی: سخن تلخ/ تناقض: سخن تلخ،

شیرین است./ مراعات نظیر: جان و دل/ جناس: «رو» و «او»

۴ ۱۱

بیت (الف): لَف و نشر: لف‌ها ← بیاض و سواد، نشرها ← روی و موی بیت (ب): ایهام تناسب: «مردم»

(۱- آدمیان ۲- مردمک چشم که با چشم تناسب دارد.) بیت (ج): تضمین: آوردن آیه «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ

الرَّحِيمِ» بیت (د): حسن تعلیل: علت باز کردن و گشودن دهان پسته این است که در مقابل کوچکی دهن

تو، ادعای کوچکی کرده است.

۲ ۱۲

تشبیه اول: موی میان تو، هم وجود و هم عدم است ← وجه‌شبه: بسیار باریک بودن

تشبیه دوم: دو زلف مثل افعی است ← وجه‌شبه: پیچیدگی

تشبیه سوم: چهره تو مثل جام جم است ← وجه‌شبه: روشنی

۴ - ۱۳

گزینه (۱): لشکر انگیختن غم گزینه (۲): عروس طبع و آرزوی جلوه‌گری او گزینه (۳): دل بیمار و طیب بر سرش آوردن. اما در گزینه (۴) تشخیص دیده نمی‌شود.

۳ - ۱۴

در گزینه (۳)، مهر هم معنای مهربانی را می‌دهد و هم معنای خورشید.

۱ - ۱۵

تشبیه: چو گل گوش فکندیم / مجاز: حرف (سخن) / کنایه: گوش افکندن در جایی و راه به جایی بردن / استعاره مکنیه: راه بردن حرف
 حس آمیزی ندارد پس گزینه‌های (۲) و (۴) حذف می‌شود. ✓

۱ - ۱۶

استعاره: لعل (لب) / تلمیح: اشاره به داستان حضرت سلیمان / کنایه: در زیر نگین داشتن (قدرت داشتن) / تضمین: (ندارد)

۳ - ۱۷

کلمات قافیه: بدانیم - توانیم / حروف الحاقی: یم / حروف اصلی: ان (قاعده ۲)
 البته این بیت ذوقافیتین است و «یکدیگر و ار» هم کلمات قافیه دوم هستند. ✓

۱ - ۱۸

صدق ← = دق ≠ عشق ← = ش ق (مشخص است که بعد از آخرین مصوت، صامت‌های غیرمشترک وجود دارد! و این یعنی اشکال قافیه)

درس یازدهم علوم و فنون ادبی ۳

۱ - ۱۹

م	یا	ن	مش	ر	ق	مغ	رب	ن	دا	ی	مُح	تَ	صَ	ریست
—	U	—	U	—	—	U	U	—	U	—	U	—	U	U
	ک	گاه	می		گو	ید								
	—	U	—	—	U	U								

همان‌طور که می‌بینید مفاعِلن (U — U) و فعلاَتِن (U U —) ارکان اصلی این شعر هستند.

۲ - ۲۰

بِ	سو	زی	دِه	کَ	لا	مَم	را	رَ	وا	یِ	
—	—	—	U	—	—	—	U	—	—	U	
	کَ	زان	گر	می	کُ	ند	آ	تش	گِ	دا	یِ
	—	—	—	U	—	—	—	U	—	—	U
		مفاعیلن			مفاعیلن			فعولن			

هر مصراع از سه رکن مفاعیلن تشکیل شده که البته رکن آخر هم یک هجا کمتر دارد. پس وزن: «هزج مسدّس محذوف» ✓

